

Ingreppen i åsiktsfriheten är de största sen 40-talet

ULF KRISTERSSON Publicerad 11 aug 2023 kl 06.00

Vilket parti betar sig egentligen mest som Donald Trump? Tobias Baudin (S) tycker att regeringens ...

Regeringen planerar flera ingrepp i pressfriheten, bland annat att dra in sändningstillstånd för "missbruk av yttrandefriheten".

Situationen för tankarna till andra världskriget – när samlingsregeringen till slut införde en censurlag, skriver Nils Funcke.

D Debatt

[Dela](#) [Kopiera länk](#)

Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna i texten.

Två dockor. Två auktoritära ledare varav en krigsförbrytare. En princip som delas i två av två statsråd med klunden tunga.

Att hissa upp Erdogandockan med fötterna före ansågs utgöra ett hot mot Sveriges säkerhet. **Ett sabotage** sade statsminister Ulf Kristersson (M), **en osmaklig skenavrättning** enligt utrikesminister Tobias Billström (M). De bad om ursäkt för att Rovajakommittéerna utnyttjat sina demokratiska rättigheter. Ordet yttrandefrihet tog de inte i sin mun i första skedet.

I februari en månad senare **slår lågorna** upp från skrevet på Putin. Dockan förvandlas till aska inom synhåll från ryska ambassaden. Aleksej Karich och flera ryssar i exil slapp springa gatlopp mellan statsråden.

Två reaktioner som belyser regeringens hållning och syn på åsiktsfriheten som en princip att tillämpa när det passar. När den inte passar så har de en annan princip. Det kan också uttryckas som en avsaknad av principer.

Påminner om andra världskriget

Det inger oro eftersom Europa står inför det allvarligaste säkerhetspolitiska läget sedan andra världskriget.

Då gällde det inledningsvis Polen. Samlingsregeringen valde att hålla sig passiv och neutraliteten skulle utsträckas till en åsiktsneutralitet. Det som inte angås gagna statsnyttan skulle tämjäs med gråa lappar, vädjanden, fördömanden, konfiskationer, transportförbud och ytterst censurlag.

MEST SETT

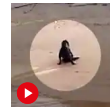
Senaste nyheterna från Expressen TV

Senaste nyhetsklippen från Expressen.

NYHETER

Nya skräckvapnet mot Putin: "Oidentifierbara"

NYHETER

Skräckfiguren på stranden får alla att häpna

SENASTE NYTT

- 06.15** Förbud all bränning – inte bara av Koranen
- 16 aug** Pausade statsbidrag leder till döda patienter
- 16 aug** Med högre krav ska färre hoppa av SFI
- 16 aug** Ni förstör drömmen om husbilsemester
- 15 aug** Sverige väljer pengar framför människoliv
- 15 aug** Vi är dåliga föräldrar åt barnen vi ska skydda
- 14 aug** Vänsterstyret kan inte fly ifrån verkligheten
- 14 aug** Vår yttrandefrihet är inte förhandlingsbar
- 13 aug** Medicinsk fotvård är också sjukvård
- 13 aug** Bankernas vinstfest visar att marknaden misslyckas

Nu Ukraina. Även om vi inte är krigförande har vi med ord och handling förklarat Ryssland krig. För första gången sedan andra världskriget inte bara vet vi var vi hör hemma utan visar det. Det är i Krim och Bachmut frontlinjen mellan demokrati och diktatur går och därmed även försvaret av vårt nationella oberoende och det svenska statskicket.

Att enskilda yttranden lagförs är en sak men återkallelse av sändningstillstånd är inget annat än förhandscensur och minner om indragningsmakten i början av 1800-talet.

Regeringens hållning och propåer inger oro när det gäller att bevara säkerheten utan att begränsa opinionsfriheterna.

Regeringen vill utreda möjligheten att begränsa mötes- och demonstrationsfriheten även vid en mer allmän hotbild mot Sverige. Det skulle främst slå mot enskilda som inte har tillgång till traditionella medier för att "meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor" som det är formulerat i regeringsformen. Många och svåra definitionsfrågor och avvägningar som när bestämmelserna ska tillämpas riskerar att styras av taktiska överväganden precis som i fallen med Putin- och Erdogandockan.

Utöver stats- och utrikesministerns fördömanden av enskilda yttranden finns även nutida exempel på mer ingripande, handgripliga åtgärder från regeringar och myndigheter. Men de mer ingripande och strukturella förändringarna som gjorts och planeras är mindre kända.

Flera inskränkningar planeras

Samtidigt som det internationella samarbetet blir allt viktigare har möjligheterna till kritisk granskning begränsats. Obehörig befattning med hemlig uppgift har vidgats till att omfatta uppgifter inom det internationella samarbetet (utlandsspioneri). Meddelarfriheten begränsas och möjligheten att avlyssna uppgiftslämnare som träffar journalister ska bli tillåtna.

Ändringar i grundlag 2015, 2019 och 2023 har slagit en flisa här och en där ur skyddet för yttrandefriheten. Bland annat försämringar av korrespondensskyddet, utökade sekretessbestämmelser, svåröverskådliga begränsningar av föreningsfriheten och begränsningen av grundlagsskyddet för vissa databaser.

Utöver nya grunder för att begränsa mötesfriheten bereds förslag för att möjliggöra indragning av sändningstillstånd för radio- och tv stationer vars verksamhet "orsakar fara för Sveriges säkerhet". Tillstånd ska också kunna **återkallas av domstol** vid allvarliga "missbruk av yttrandefriheten" och bidrag till medier ska kopplas till deras innehåll.

Att enskilda yttranden lagförs är en sak men återkallelse av sändningstillstånd är inget annat än förhandscensur och minner om indragningsmakten i början av 1800-talet. Var är i dag den starka, artikulerade och ihärdiga oppositionen som fanns då?

Av Nils Funcke

journalist och tryck- och yttrandefrihetsexpert

Ska det kosta pengar att åka ambulans?